

'Kıbrıs'ın Sesi'ne kulak verin Listen to the music of Cyprus

KIBRISLI RUM VE TÜRK MÜZİSYENLERİN ORTAK ÇALIŞMASI OLAN 'KIBRIS'IN SESİ' ALBÜMÜ, KIBRIS ADASININ KÜLTÜREL KİMLİĞİNE MÜZİKAL BİR IŞIK TUTUYOR. KÜLTÜREL, SANATSAL, AKADEMİK VE HATTA POLİTİK OLARAK OLDUKÇA DEĞERLİ BİR ÇALIŞMA VAR KARŞIMIZDA.

A COLLABORATION BETWEEN TURKISH CYPRIOT AND GREEK CYPRIOT MUSICIANS, THE ALBUM "MUSIC OF CYPRUS" SHEDS A MUSICAL LIGHT ON THE CULTURAL IDENTITY OF THE ISLAND OF CYPRUS. THIS IS A VERY PRECIOUS PIECE OF WORK IN ARTISTIC, ACADEMIC, POLITICAL, AND CULTURAL TERMS.

BİNLERCE YILDIR, onlarca uygarlığa ev sahipliği yapan Kıbrıs adasının çok kültürlü yapısından her fırsatta dem vurulur. Rumlar ve Türkler yıllarca bu topraklarda bir arada yaşamış, aynı şeylere sevinip aynı şeylere üzülmiştir. Farklı dinlerden ve farklı etnik kökenlerden gelseler de, aynı toprak üzerinde yaşadıkları eğlenceleri ve hüznüleri aynı 'dilde' olmuştur. Belki birbirlerinden çok fazla 'kız alıp kız vermemişlerdir', ama düğünlerde birlikte sirtaki yaptıkları, yan yana halay çektikleri, aynı türkülerini kâh Rumca, kâh Türkçe hep beraber söyledikleri aynıyla vakidir. Fakat gün gelir, bu denklem bozulur. Nedeni, niçini, nasılı başka bir yazının, dahası 'derin' politik tartışmaların konusu. Ama sonuç baki: Birinin sevdiğine diğeri üzülmeğe, ötekinin üzüldüğüne beriki sevinmeye başlar. Sonunda, araya kocaman bir sınır ve

göndere farklı bayraklar çekilir. İki toplum, artık birbirine sadece siper deliklerinden bakmaya başlamıştır. Lakin, yüzlerce yıldır birlikte biriktirdikleri, beraber oluşturdukları kültürü ve ortak geleneği hiçbir sınır ayırmaya, ortadan kaldırmaya yetmeyecektir. Daha topu topu 30-40 yıldır birbirinden ayrı yaşayan Kıbrıslı Rum ve Türk toplumunun, 400-500 yıllık ortak birikimini silmek, yok saymak, gözardı etmek mümkün değildir. Kıbrıs adası üzerindeki her türlü kültür ögesinde, bu iki toplumun parmak izlerini bulmak mümkündür. Ama gün gelir, adamın iki farklı 'tarih'ten gelmiş, dini ve dili farklı iki çocuğu bir araya gelir ve yüzlerce yıllık birikim, bir anda alevlenir. İşte, 'Kıbrıs'ın Sesi' adını taşıyan albüm, böyle bir ortak çalışmanın ürünüdür. Kıbrıslı bir ailenin çocuğu olarak İstanbul'da dünyaya gelen Mehmet

Ali Sanlıkol ve Lefkoşa doğumlu Kıbrıslı Rum Theodoulos Vakanas, Amerika Birleşik Devletleri'nin Massachusetts eyaletinin Boston kentinde, kendilerini birbirlerine bağlayan ortak kültürü, müzik vasıtasıyla birlikte keşfedebilir...

'İki toplumlu' bir albüm...

'Kıbrısın Sesi', 1960'lardan beri fizikî olarak birbirinden ayrılan iki toplumun, manevî olarak ayrılamayan noktalarını vurguluyor demek yanlış olmaz. Akademik kaygılar güdülerek ve etnomüzikolojik bir çerçevede hazırlanmış 'Music of Cyprus'. 'Kalan Müzik' etiketiyle piyasaya çıkan albümün nüvesi, etnomüzikolog ve müzisyen Mehmet Ali Sanlıkol'un Yunan/İrlanda kökenli meslekdaşı Panayiotis League'in de yardımlarıyla, Mayıs 2006 tarihinde Boston'da Kıbrıs Rum ve Türk müzik gelenekle-

Music of Cyprus ekibi, Şem-i Ruhuna ilahisini kaydediyor. Music of Cyprus ensemble at the moment of recording 'Şem-i Ruhuna': Cem Kültü (kudüm), Mehmet Ali Sanlıkol (ud), Panayiotis League (kemence), Theodoulos Vakanas (kemane), Naom Sender (ney)

THE ISLAND of Cyprus is known for its multicultural structure, a historical legacy of thousands of years of inter-civilizational interaction. For long years, Greeks and Turks have lived on this island together, enjoying and disliking similar things. Despite their different religious convictions and different ethnicities, Greeks and Turks of Cyprus were never deprived of a common language that can represent common joys and sorrows. There might not be too many cases of inter-ethnic marriage in Cyprus, but there certainly were recurring cases of common celebrations in which both people shared their folk dances and sang folk songs in both Turkish and Greek. It is known that this rather peaceful equilibrium was disrupted. The why and the how of this disruption is the subject of another, perhaps a politically more engaged article. Nevertheless the outcome is obvious: One's joy becomes the other's sorrow, and vice versa. Different national flags wave at each other across an entrenched border. The people of Cyprus start looking at each other from distant barricades.

What is fortunate is that this border and different nationalist sentiments did not suffice to destroy the common cultural heritage of centuries. The nearly 40 year separation of these communities could never eliminate the 400 year common tradition uniting Turkish Cypriots and Greek Cypriots. Every cultural artifact on this island bears the mark of both communities.

One day, two children of two different historical ancestries, two different religions and languages come together and the common tradition that links them and has blessed the island of Cyprus for so long is brought to surface under the light of musical fervour. "Music of Cyprus" is an album made possible by a historical partnership. Mehmet Ali Sanlıkol, as the child of a Turkish Cypriot family born in

rini sahneye koyduğu bir konserle ortaya çıkmış. Ancak bu albümün 'iki toplumlu' olması, Mehmet Ali Sanlıkol için olmazsa olmazdır. Zira, tek başına Türkler'in veya Rumlar'ın yapacağı bir çalışmanın, adanın tümünü yansıtmayacağına inanmaktadır. Dahası, bilinçli ve-

ya bilinçsiz politik yaklaşımlardan ötürü, akademik olarak taraflı kültürel kimlik yansımalarının çıkabileceğinden endişe etmektedir. "Kıbrıslı bir ailenin oğlu olarak bu projenin önemli bir parçasının eksik olduğunun bilincindeydim: Kıbrıslı bir Rum", diye anlatıyor projenin ortaya çıkış aşamasını Mehmet Ali Sanlıkol ve devam ediyor: "Bu iş için ideal kişiyi de biliyordum: Theodoulos Vakanas. Benim gibi New England Konservatuarı'ndan mezun olan bu arkadaşımı beş yıl kadar önce Boston'da bir dizi konser ve kayıt projesinde birlikte çalıştığımızda tanıdım. Kıbrıs'a dair ortak geçmişimizi keşfettikten sonra süratli bir şekilde adayla ilgili hatıralarımızı, hikayelerimizi ve çeşitli türkülerini büyük bir keyifle paylaştık. Theodoulos ilk konserimizde yer alamadığı halde, bu kayıt projesine dair fikir onun sayesinde doğmuştu."

Elbette, Sanlıkol'un bu albüm vasıtasıyla söylemeye çalıştığı bir şey daha vardır: Başka türlü bir Kıbrıs mümkün! 'Kıbrıs'ın Sesi' projesinin, Rum ve Türk toplumları arasında humanist bir diyalogun başlaması için etken olması ummaktadır Sanlıkol.

Biraz da müzik...

Ancak her şey bir yana, 'Kıbrıs'ın Sesi' bir müzikal çalışma. Hem de dört dörtlük bir çalışma. Geleneğe saygılı enstrümantasyon ve düzenlemeler ve zamanın ruhuna uygun bir üslup ve icra, bu albümde birleşiyor. Böylece, Kıbrıs tarihine müzikli bir yolculuğa çıkılıyor...

Adanın müzikal birikimini kayıt altına alarak arşivlemeyi aklına koyan Sanlıkol, bu repertuarı oluşturmak için, hem kuzey hem güney Kıbrıs'ı arşınlayarak bulabildiği tüm materyalleri bir araya getirmiş. Ancak, bu albü-

Istanbul and Theodoulos Vakanas, a Greek Cypriot born in Nicosia, meet in Boston, Massachusetts and discover their common cultural roots through musical collaboration...

A "bi-communal" album...

It won't be an exaggerated claim to say that "Music of Cyprus" unites spiritual elements of the two communities of Cyprus which have been materially separated from each other since the 1960s. Produced with academic concerns in mind and within the framework of an ethnomusicological study, "Music of Cyprus" has been released by "Kalan Müzik". The project was first conceived when the ethnomusicologist and musician Mehmet Ali Sanlıkol, in cooperation with his Greek-Irish colleague Panayiotis League, gave a concert reflecting the Cypriot tradition in Boston in May 2006.

That an album of Cypriot music must be prepared b—communally was the sine qua non of Mehmet Ali Sanlıkol. Sanlıkol believed that music made by either Turkish Cypriots or Greek Cypriots separately never reflects the true nature of the island. Moreover, such a mono-communal album can reflect, consciously or unconsciously, a biased cultural perspective which would be anathema to an academic principle of objectivity. "As the son of a Cypriot family, I was aware that this project lacked something essential: A Greek Cypriot", says Sanlıkol and starts telling the story of how "Music of Cyprus" was born: "I knew the right person for this project: Theodoulos Vakanas. This friend of mine was also a graduate from the New England Conservatory and I knew him from our collaboration in Boston almost five years ago in a few concerts and recording projects. As we discovered our common love for Cyprus, we quickly and joyously started exchanging stories, memories and also several folk songs. Although Theodoulos was not able to take part in the 2006 concert, this project was first conceived thanks to him."

Mehmet Ali Sanlıkol'un annesini udi Leman Necati Özkan ve babaannesini Saadet Sanlıkol, akrabaları Vesime hanım ile Kıbrıs'ta Püsküllü sahilinde. Mehmet Ali Sanlıkol's grandmother Leman Necati Özkan playing the ud in Cyprus at the Püsküllü beach.

mün hazırlanmasında, 'kişisel' deneyimler, yer yer 'saha çalışmasından' önemli olmuş.

Sanlıkol bu durumu şöyle özetliyor: "Bu albümdeki repertuvar her şeyden önce Kıbrıs müziğinin temel karakteristik özelliklerini bizlere birinci elden sunmuş olan Vakanas ve Sanlıkol ailelerinin geçmiş tecrübelerine dayanıyor. Bu ailelerin içindeki bu anlamda en önemli iki kişi ise daha eski bir jenerasyonu temsil eden anneannem, Leman Necati Özkan ve Theodoulos'un amcası, Polydoris Vakanas'tır." Mehmet Ali Sanlıkol da, Theodoulos Vakanas da müziğin çok önemli bir yer edindiği evlerde doğmuş. Mehmet Ali Sanlıkol'un anneannesi, aile ve mahalli toplum içinde tanınmış bir ud; Vakanas'ın amcası Polydoris ise, 1950'li yıllardan bu yana profesyonel

olarak çalışan bir kemani imiş.

Repertuvar...

Albümün tümüne yansıyan akademik bakış, repertuvar oluşturmada da kendini göstermiş. Albümdeki şarkılar "Düğün Müzikleri", "Aşk Şarkıları", "Dini Müzik", "Köy", "Geçmişe Yolculuk", "Zeybek" ve "Kıbrıs'ın Sesi" başlıklarında gruplanmış. Böylece, Kıbrıs'ın geleneksel müziklerine taze bir bakış açısı getirmek amaçlamış. Zira, Mehmet Ali Sanlıkol'un da özenle vurguladığı gibi, yaygın inancın aksine, adamın geleneksel müzikleri sadece dans müziklerinden ibaret değil. Repertuvarla ilgili ayrıntılı bilgileri, Sanlıkol'un, albüm bukletindeki yazısından öğreniyoruz: "Albümün "Düğün Müzikleri", "Kıbrıs'ın Sesi", "Zeybekler" ve "Aşk Şarkıları" bölümlerinin

deki seçkilerin çoğu, sadece Kıbrıs adasındaki Rumlar veya Türkler tarafından, ya da iki toplumun beraberce icra ettiği seçkiler. Bazı şarkıların (mesela 'Feslikan / Syrtos' ve 'Dillirga / Tillyrkotissa') farklı Rumca ve Türkçe versiyonları bulunmaktadır; bazıları ise iki dilde de icra edilir."

Cem Kutlu (kudüm), Mehmet Ali Sanlıkol (ud)

İki Kıbrıslı müzisyen yan yana Two Cypriot musicians together: Mehmet Ali Sanlıkol, Theodoulos Vakanas.

Theodoulos Vakanas'ın amcası kemani Polydoris Vakanas ve ekibi. Theodoulos Vakanas's uncle violinist Polydoris and his ensemble.

Of course, Sanlıkol has a powerful message in this album: Another Cyprus is possible! Sanlıkol hopes that the "Music of Cyprus" project could stimulate some Turkish and Greek Cypriots to engage in a humanist dialogue.

About music...

Despite all the social factors involved, "Music of Cyprus" is essentially about music. It is a great musical achievement. Instrumentation in line with the musical tradition and arrangements that reflect the songs' historical nature are some of the powerful aspects of this album. It is a musical journey into the spirit of a common history of Cyprus.

Sanlıkol is intent on archiving the common musical heritage of the island. In order to form the repertoire of the album, he brought together a vast accumulation of materials that he collected from both North and South Cyprus. However, it can be said that personal experience was a more important ingredient than field work during the formation of this album. Mehmet Ali Sanlıkol tells it all: "The repertoire of this album first of all reflects the past experiences of the elders of the Sanlıkol and Vakanas families who provided us with a firsthand account of the basic characteristics of Cypriot music. The two most important figures in these families are my grandmother Leman Necati Özkan and Theodoulos's uncle Polydoris Vakanas." Both Mehmet Ali Sanlıkol and Theodoulos Vakanas were brought up in families that loved music. Mehmet Ali Sanlıkol's grandmother is a recognized lute player, whereas Theodoulos Vakanas's uncle Polydoris is a professional violin player.

Repertoire...

The repertoire shows that this album is the product of a disciplined academic study. The songs are presented under diffe-

"Kıbrıs'ta Dini Müzik" başlıklı bölüm, Rum-Ortodoks Hıristiyan inancı ile İslam'ın adanın tarihi ve kültüründeki önemini göstermek üzere tasarlanmıştır. "Kıbrıs'ta Geçmişe Yolculuk" bölümünde ise, Kıbrıs müziğinin daha eski dönemlerine ışık tutmaya çalışılmış. "Kıbrıs'ta kemanın kullanılmaya başlanmasından önce yaygın olduğunu

bildiğimiz tambura/lyra ikilisini, cura ile Rumlar'ın lyra enstrümanlarının birlikte kullanıldığı icralarda geri getirmeye çabaladık", diyor Sanlıkol.

Kıbrıs'ın 'gerçek' sesi...

Kıbrıslı Rum ve Türk müzisyenlerin ortak çalışması olan 'Kıbrıs'ın Sesi', Kıbrıs adasının kültürel kimliğine müzikal bir ışık tutuyor. Hem akademik, hem politik, hem de kültürel olarak oldukça değerli bir çalışmayla karşı karşıyayız. Ancak, her şey bir yana, al-

bümdeki şarkılar birer birer aktıkça, başka bir dünyaya yelken açıyoruz. Hem dünü anlatan, hem bugüne ışık tutanan; 'öteki'yle 'beriki'nin birbirine kanıştığı, umut dolu bir dünyaya... Bu dünya Kıbrıs'a hem çok yakın, hem uzak. Çok yakın, çünkü bu coğrafyadan çıkan müzikler var bu albümde. Uzak, çünkü coğrafyanın da ötesine geçen bir müzik var karşımızda. Siz en iyisi "Kıbrıs'ın Sesi"ne bir kulak verin; orada hem kendinizi, hem de komşunuzu bulacaksınız...

rent categories like "Wedding Songs", "Love Songs", "Sacred Music", "Village", "Cyprus Re-constructed", "Dance Song" and "Music of Cyprus". This is therefore a new outlook on the traditional music of Cyprus. As Sanlıkol stresses, the common link between the music of Greek Cypriots and Turkish Cypriots is not only the Cypriot dance songs. The detailed information about the repertoire is related in Sanlıkol's thoughts printed in the album booklet: "For the most part, the selections under the sections of this album entitled "Wedding Songs", "Music of Cyprus", "Dance Songs" and "Love Songs" are found exclusively on the island of Cyprus and are performed by Greeks or Turks or both. Some of the songs (such as, "Feslikan/Syrtos" and "Dillirga/Tillykrotissa") have separate Greek and Turkish versions or are sung in a mix of the two languages. "Sacred Music from Cyprus" celebrates the great importance of both Greek-Orthodox Christianity and Islam to the history and culture of Cyprus.

"In section "Cyprus Re-constructed" we have taken an imaginative step and attempted to recapture the kinds of sounds that would have been heard in Cyprus a hundred or more years ago. By coupling the small Turkish folk lute cura with the Greek bowed lyra we wanted to bring back the sound of the tambura/lyra duo which most probably was in use in Cyprus before the introduction of the violin."

The "true" music of Cyprus...

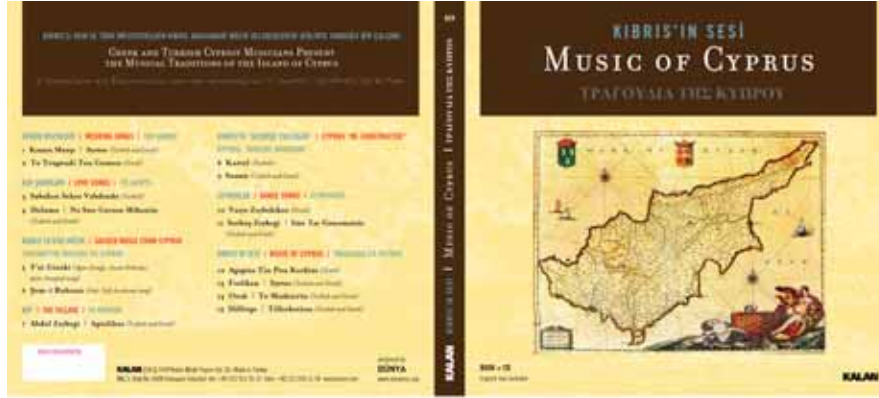
A collaboration between Turkish Cypriot and Greek Cypriot musicians, the album "Music of Cyprus" sheds a musical light on the cultural identity of the island of Cyprus. This is a very precious piece of work in academic, political and cultural terms. As the songs in the album play one after the other, you can't escape the feeling that you are sailing toward a wildly different world.

A world very close to Cyprus yet so far away from it. So close, because this music belongs solely to the island of Cyprus. So far away, because it is not all about a geographical location. A world of both past and present and a world full of hope where self and other identify with each other... Listen to the music of Cyprus. There you will find both yourself and your long forgotten neighbour.

Mehmet Ali Sanlıkol, piyano ve zurna çalıyor.
Mehmet Ali Sanlıkol playing the piano and the zurna.

'Kıbrıs'ın Sesi' Music of Cyprus

Kıbrıslı Rum ve Türk müzisyenlerin Kıbrıs adasındaki müzik geleneklerini birlikte sunduğu bir çalışma **Greek and Turkish Cypriot Musicians Present the Musical Traditions of the Island of Cyprus**

DÜĞÜN MÜZİKLERİ | WEDDING SONGS | TOU GAMOU

- 1- Kozan Marşı | Syrtos (Turkish and Greek)
- 2- To Tragoudi Tou Gamou (Greek)

AŞK ŞARKILARI | LOVE SONGS | TIS AGAPIS

- 3- Sabahın Seher Vahdında (Turkish)
- 4- Dolama | Na Sou Goraso Mihanin (Turkish and Greek)

KIBRIS'TA DİNİ MÜZİK | SACRED MUSIC FROM CYPRUS THRISKEFTIKI MOUSIKI TIS KYPROU

- 5- T'ai Giorki (Agios Giorgis, Greek Orthodox para-liturgical song)
- 6- Şem-i Ruhuna (İlahi: Sufi devotional song)

KÖY | THE VILLAGE | TO HORKON

- 7- Abdal Zeybeği | Aptalikos (Turkish and Greek)

KIBRIS'TA "GECMİŞE YOLCULUK" | CYPRUS "RE-CONSTRUCTED" KYPROS: "MOUSIKI ANADROMI"

- 8- Kartal (Turkish)
- 9- Sousta (Turkish and Greek)

ZEBEKLER | DANCE SONGS | ZEYBEKIKOS

- 10- Varys Zeybekikos (Greek)
- 11- Sarhoş Zeybeği | İme Tze Ganomatzis (Turkish and Greek)

KIBRIS'IN SESİ | MUSIC OF CYPRUS | TRAGOUDIA TIS KYPROU

- 12- Agapisa Tin Pou Karkias (Greek)
- 13- Feslikan | Syrtos (Turkish and Greek)
- 14- Orak | To Mashairin (Turkish and Greek)
- 15- Dillirga | Tillykotissa (Turkish and Greek)